

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

เนื่องในโอกาสที่กรุงรัตนโกสินทร์ได้สถาปนามาครบ ๒๐๐ ปี ในพุทธศักราช ๒๕๒๕ ทางราชการจะได้จัดให้มีงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์เพื่อเป็นการเฉลิมฉลอง ในโอกาสนี้ทางรัฐบาลเห็นสมควรที่จะให้มีการล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องโทษตามคำพิพากษาในคดีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้พ้นโทษไปแล้ว และผู้ถูกลงโทษทางวินัยของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งได้รับการลงโทษทางวินัยไปแล้ว เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้มีสิทธิสมบูรณ์เช่นเดียวกับบุคคลทั้งหลายซึ่งไม่เคยรับโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๒.๑ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือซึ่งได้พ้นโทษไปโดยผลแห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ (มาตรา ๔)

๒.๒ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมทั้งบรรดาผู้กระทำความผิดวินัยที่ได้รับนิรโทษกรรมก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ แล้วไม่ว่าจะได้มีการสอบสวนทางวินัยแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยหรือมิได้กระทำความผิดทางวินัย แล้วแต่กรณี (มาตรา ๕)

๒.๓ การล้างมลทินตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น (มาตรา ๖)

๓. บทบัญญัติที่คุ้มครองประชาชน

การล้างมลทินเป็นวิธีการเพื่อแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษแล้วสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยการล้างประวัติการถูกลงโทษหรือล้างไปซึ่งมลทินหรือผลร้ายอันเกิดจากคำพิพากษาให้ลงโทษทั้งปวงของผู้กระทำความผิดที่อาจมีผลต่อการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต ภายหลังจากที่ผู้นั้นได้รับโทษและพ้นโทษแล้ว เป็นการทำให้กลับคืนดีดังเดิมโดยให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษในความผิดนั้นมาก่อน เพื่อให้สามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยกระทำความผิดหรือเคยต้องโทษมาก่อน

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๕. คำพิพากษาศาลฎีกา

๕.๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๓๒/๒๕๒๖ ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือซึ่งได้พ้นโทษไปโดยผลแห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ จำเลยพ้นโทษคดีก่อน ก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ใช้บังคับ จำเลยย่อมได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัตินี้ ต้องถือว่ามิได้เคยถูกลงโทษมาก่อน จึงเพิ่มโทษจำเลยตามคำขอของโจทก์ไม่ได้

๕.๒ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๐/๒๕๒๗ จำเลยพ้นโทษจากการกระทำผิดในคดีก่อน ก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ ซึ่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๒๖ ให้ถือว่ามิได้ถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ จึงเพิ่มโทษจำเลยไม่ได้

๕.๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๗/๒๕๒๗ แม้ขณะลูกจ้างกระทำความผิดวินัย จะอยู่ในระหว่างที่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ก็ตาม แต่เมื่อลูกจ้างมิใช่ผู้ที่ได้ถูกลงโทษทางวินัยหรือผู้กระทำความผิดวินัยที่ได้รับนิรโทษกรรมมาก่อน จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

๕.๔ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๑๒/๒๕๒๗ ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ได้ใช้บังคับ โดยพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าบรรดาผู้ต้องโทษและได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ เป็นผู้มิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ ดังนี้ เมื่อความผิดที่ศาลจำคุกจำเลยที่โจทก์อาศัยเป็นเหตุขอให้เพิ่มโทษ จำเลยได้พ้นโทษไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติข้างต้นใช้บังคับจึงเพิ่มโทษจำเลยไม่ได้ แต่สำหรับโทษจำคุกที่ศาลรอการลงโทษไว้ นำมาบวกแก้โทษของจำเลยได้

๕.๕ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๖๓/๒๕๒๗ ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ประกาศใช้ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๒๖ ซึ่งตามมาตรา ๔ บัญญัติให้ล้างมลทินแก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ จำเลยต้องโทษในกรณีความผิดซึ่งได้กระทำการก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และพ้นโทษคดีก่อนก่อนที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ จึงเพิ่มโทษจำเลยไม่ได้

๕.๖ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๔๑/๒๕๒๗ ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔

ประกาศใช้บังคับ มีผลให้ล้างมลทินแก่จำเลยที่ ๑ ซึ่งได้พ้นโทษไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าว ใช้บังคับ จึงเพิ่มโทษจำเลยที่ ๑ ไม่ได้ แม้จำเลยที่ ๑ มิได้ฎีกา แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ศาลฎีกาแก้ไขเสียให้ถูกต้องได้

๕.๗ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๔๗/๒๕๒๗ ขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของ ศาลอุทธรณ์ ได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ ใช้บังคับบัญญัติให้ล้างมลทินแก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำก่อน หรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ ปรากฏว่าความผิดฐานรับของโจรที่โจทก์ ถือเป็นเหตุขอเพิ่มโทษจำเลยนั้น จำเลยได้กระทำก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้พ้นโทษไปแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงเพิ่มโทษจำเลยไม่ได้

๕.๘ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๗๗/๒๕๒๙ จำเลยกระทำผิดคดีนี้ระหว่างรอการลงโทษ ในคดีก่อน ถือไม่ได้ว่าโทษในคดีก่อนพ้นไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ ศาลย่อมนำโทษในคดีก่อนที่รอไว้มารวมกับโทษคดีนี้ได้

๕.๙ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๖๙/๒๕๒๙ ฎีกาขอให้ศาลลดโทษเป็นฎีกา ในปัญหาข้อเท็จจริง ความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้เพื่อจำหน่าย ศาลล่างลงโทษจำคุก ๑๓ ปี ๔ เดือน จำเลยฎีกาขอให้ลดโทษลงอีก ปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษในความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้ในครอบครอง และมีวิฤตออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทมาก่อน แม้จำเลยจะได้รับการล้างมลทินความผิดดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ก็ตาม ก็ไม่มีเหตุที่ศาลจะลดโทษลงอีกเพราะจำเลยมีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษตลอดมาและเฮโรอีน เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีความร้ายแรงเป็นภัยต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม

๕.๑๐ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๘๗/๒๕๒๙ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสอง ฐานชิงทรัพย์จำคุกคนละ ๑๐ ปี เพิ่มโทษจำเลยที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ หนึ่งในสาม เป็นจำคุก ๑๓ ปี ๔ เดือน เพิ่มโทษจำเลยที่ ๒ ตามมาตรา ๙๓ กึ่งหนึ่งเป็นจำคุก ๑๕ ปี จำเลยที่ ๒ ให้การรับสารภาพลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามมาตรา ๗๘ คงจำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๗ ปี ๖ เดือน จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยที่ ๑ ฎีกา ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองพ้นโทษในคดีก่อน ที่เป็นเหตุเพิ่มโทษก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ ไปแล้ว จึงได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทิน ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถือว่าจำเลยที่ ๑ ไม่เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น มาก่อนและเหตุดังกล่าวเป็นเหตุในลักษณะคดีมีผลไปถึงจำเลยที่ ๒ ที่ไม่มีฝ่ายใดฎีกาตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๓ จึงเพิ่มโทษจำเลยทั้งสองไม่ได้

๖. คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุด

ไม่มี

๗. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ไม่มี

๘. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๘.๑ บันทึก เรื่อง การตัดเงินเดือนของข้าราชการที่ถูกลงโทษตัดเงินเดือนและได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (เรื่องเสร็จที่ ๒๑๖/๒๕๒๖)

ในทางปฏิบัติการตัดเงินเดือนของผู้ถูกลงโทษทางวินัย กรมเจ้าสังกัดจะหักเงินเดือนในวันจ่ายเงินเดือนตามเกณฑ์ที่คำสั่งลงโทษได้ระบุไว้ทุก ๆ เดือน จนครบกำหนดจำนวนเดือนที่ระบุไว้ในคำสั่ง เมื่อมีพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ใช้บังคับระหว่างเดือนที่ข้าราชการถูกลงโทษตัดเงินเดือน เช่น รายงาน ป. กรมฯ จะต้องตัดเงินเดือนในเดือนมีนาคม ๒๕๒๖ เต็มทั้งเดือน หรือจะตัดเงินเดือนเพียง ๑๑ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อการตัดเงินเดือนจะต้องกระทำในวันจ่ายเงินเดือนและในเดือนที่จะมีการจ่ายเงินเดือนนั้น นางปรีญา ได้รับการล้างมลทินเสียแล้ว กรมเจ้าสังกัดจึงไม่อาจตัดเงินเดือนนาง ป. ได้อีกต่อไป

๘.๒ บันทึก เรื่อง ขอให้ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (อดีตนักเรียนนายร้อยตำรวจ ม. กับพวก ซึ่งต้องคำสั่งกรมตำรวจให้ออกจากราชการ จะได้รับการล้างมลทินหรือไม่) (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๖/๒๕๒๖)

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ บัญญัติให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัย แต่อดีตนักเรียนนายร้อยตำรวจตามข้อหาหรือถูกออกจากราชการเนื่องจากขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๘ ประกอบกับมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ อีกทั้งได้กระทำผิดก่อนเข้ารับราชการตำรวจ จึงมิใช่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามความหมายของบทนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จึงไม่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัตินี้

๘.๓ บันทึก เรื่อง หาหรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (นาย บ. นายกเทศมนตรีซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จะได้รับการล้างมลทินหรือไม่) (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๐/๒๕๒๖)

ประเด็นที่หนึ่ง คำว่า 'ผู้ถูกลงโทษทางวินัย' ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หมายความว่าถึงคณะเทศมนตรีด้วยหรือไม่ เห็นว่า คำว่า "ผู้ถูกลงโทษทางวินัย" ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งถูกลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายระเบียบ ฯลฯ หรือคำสั่งของหน่วยงานดังกล่าว แต่กรณีคณะเทศมนตรีไม่มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับวินัยและการลงโทษทางวินัยไว้โดยเฉพาะและไม่มีการบัญญัติให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่คณะเทศมนตรีโดยอนุโลมด้วย คณะเทศมนตรีจึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า "ผู้ถูกลงโทษทางวินัย"

ประเด็นที่สอง กรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นายกเทศมนตรีออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จะได้รับการล้างมลทินด้วยหรือไม่

ถ้าได้รับการล้างมลทิน จังหวัดจะแต่งตั้งให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีในวาระเดียวกันกับที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออกจากตำแหน่งได้หรือไม่ เห็นว่า นายกเทศมนตรีซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ไม่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ เพราะมิใช่เป็น “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามเหตุผลในประเด็นที่หนึ่ง เมื่อไม่ได้รับการล้างมลทินแล้ว ก็ไม่มีปัญหาที่จังหวัดจะพิจารณาแต่งตั้งให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีอีกต่อไป

๘.๔ บันทึก เรื่อง ปัญหาตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (เรื่องเสรีจที ๒๙๖/๒๕๒๖)

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อความที่บัญญัติในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ว่า “ไม่ว่าจะได้มีการสอบสวนทางวินัยแล้วหรือไม่ก็ตาม” จะมีความหมายเพียงใด เห็นว่า ข้อความดังกล่าวนี้มุ่งหมายที่จะใช้ประกอบเฉพาะกรณีที่บัญญัติถึงบรรดาผู้กระทำผิดวินัยที่ได้รับนิรโทษกรรมก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ ซึ่งจะได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ เท่านั้น

ประเด็นที่สอง ข้าราชการที่ถูกสั่งไล่ออกจากราชการตามมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ นั้น จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ หรือไม่ เห็นว่า กรณีเช่นนี้ต้องถือว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับคำสั่งลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ จึงอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” และย่อมจะได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ด้วย

๘.๕ บันทึก เรื่อง ผู้ถูกลงโทษทางวินัยที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (เรื่องเสรีจที ๓๐๙/๒๕๒๖)

กรณี นาย อ. ซึ่งถูกลงโทษภาคทัณฑ์ฐานกระทำผิดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วตามมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ จะมีสิทธิได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย อ. เป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๖ และได้ถูกลงโทษก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ จึงได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ด้วย และเมื่อเป็นเช่นนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงไม่มีอำนาจดำเนินการใด ๆ เพื่อลงโทษนาย อ. ได้อีกต่อไป

๘.๖ บันทึก เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (กรณีคำสั่งลงโทษกำหนดให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกสั่งพักราชการฯ) (เรื่องเสรีจที ๔๔๐/๒๕๒๖)

การที่ผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งให้ลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการแก่ข้าราชการผู้ใด โดยในคำสั่งลงโทษนั้นกำหนดให้การลงโทษดังกล่าวมีผลบังคับย้อนหลังไปถึงวันที่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการหรือวันที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือในกรณีอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ แห่งระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นระเบียบที่ออกตามความในมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น เป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งการตามระเบียบ ก.พ. คือ ให้ส่งลงโทษย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่งได้ ดังนั้น แม้ว่าผู้บังคับบัญชาจะมีคำสั่งลงโทษภายหลังจากที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ใช้บังคับแล้วก็ตาม แต่ถ้าผลของคำสั่งลงโทษนั้นทำให้ข้าราชการผู้ใดได้รับโทษก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับแล้ว ข้าราชการผู้นั้นย่อมจะอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย

๘.๗ บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (เรื่องเสรีจตี ๙/๒๕๒๗)

การล้างมลทินตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ที่บัญญัติว่า “...โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้นๆ” นั้นหมายความว่า หากจะมีกฎหมายใดบัญญัติห้ามผู้ที่เคยได้รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่จะใช้สิทธิตามกฎหมายนั้นแล้ว ข้อห้ามของกฎหมายดังกล่าวย่อมไม่มีผลใช้บังคับแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายนี้ ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา ๔ จะมีผลเฉพาะโทษทางอาญาเท่านั้น ส่วนโทษทางวินัยจะได้รับการล้างมลทินหรือไม่ต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกรณีต่างหาก

การล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แยกได้เป็นสองกรณีสำหรับคำว่า “...หรือมิได้กระทำความผิดทางวินัยแล้วแต่กรณี” นั้น มุ่งหมายถึงการล้างมลทินให้แก่ผู้กระทำความผิดวินัยที่ได้รับนิรโทษกรรมก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ เท่านั้น ส่วนผู้อยู่ในข่ายการล้างมลทินที่เป็นผู้กระทำความผิดวินัยทั่วไปจะได้รับการล้างมลทินได้ต่อเมื่อได้กระทำความผิดก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเท่านั้น

การล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ นั้นหมายความว่า ทางนิตินัยผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยหรือกระทำความผิดทางวินัย ส่วนการจะลบล้างประวัติการกระทำความผิดออกจากแฟ้มประวัติหรือไม่ เป็นเรื่องการบริหารงานของหน่วยงานที่จะใช้ดุลพินิจ และการจะนำความผิดที่ได้รับการล้างมลทินมาประกอบการพิจารณาดำเนินการเพิ่มโทษให้สูงขึ้นในความผิดครั้งต่อมาหรือไม่ย่อมเป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาพิจารณากำหนดโทษให้เหมาะสมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้นั้นจะเคยได้รับการล้างมลทินแล้วหรือไม่

๘.๘ บันทึก เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (ข้อหารือของกระทรวงศึกษาธิการ) (เรื่องเสรีจตี ๓๙/๒๕๒๗)

ข้าราชการซึ่งได้กระทำความผิดวินัยก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับแล้ว ไม่ว่าจะโดยคำสั่งที่ไม่มีอำนาจหรือเกินอำนาจก็ตาม ข้าราชการผู้นั้นย่อมเป็นผู้ถูกลงโทษเพราะกระทำความผิดวินัยตามที่นิยามศัพท์ไว้ในมาตรา ๓ จึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ ซึ่งกำหนดให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำความผิดก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖) หากต่อมาผู้บังคับบัญชาเห็นผู้สั่งลงโทษสั่งดำเนินการใหม่และมีคำสั่งยกโทษ ข้าราชการผู้นั้นก็มีใช้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยจึงไม่มีโทษที่จะต้องล้างมลทิน แต่ถ้าพิจารณาได้ว่ายังมีโทษอยู่ ไม่ว่าจะโทษจะหนักขึ้น เบาลง หรือเท่าเดิมก็ตาม ไม่มีผลไปในทางที่ทำให้ข้าราชการผู้นั้นที่ได้รับการล้างมลทินไปแล้วไม่ได้รับการล้างมลทินได้

กรณีข้าราชการที่อยู่ในข่ายการล้างมลทินได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษก่อนหรือหลังวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ หากพิจารณาได้ว่ายังมีโทษอยู่ข้าราชการผู้นั้นย่อมเป็นผู้ถูกลงโทษเพราะกระทำผิดวินัย หรือกรณีถอนอุทธรณ์หลังวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ ย่อมถือว่าข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้ถูกลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยเป็นการกระทำก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และถูกลงโทษก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ จึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕

ข้าราชการซึ่งกระทำผิดวินัยโดยละทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๒๕ ถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๕ และผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ ย่อมได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ เพราะได้ละทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่วันแรกจึงเป็นความผิดที่ได้กระทำก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕

กรณีข้าราชการกระทำผิดวินัยหลายกรรมต่างกันบางกรรมเกิดก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และบางกรรมเกิดหลัง ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษหลายกรรมรวมกันก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ ไม่อาจแยกได้ว่าเป็นโทษของกรรมใด จึงพิจารณาให้เป็นคุณแก่ข้าราชการว่าได้กระทำผิดวินัยก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ จึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕

การกระทำผิดวินัยที่มีอาจชี้ชัดได้ว่ากระทำเมื่อใดตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๒๕ และผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษทางวินัยก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ ฟังได้ว่าเป็นการทำผิดวินัยเพราะไม่ปฏิบัติตามระเบียบทางราชการตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดที่ได้กระทำก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ จึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕

กรณีข้าราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยและผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่ได้กระทำผิดวินัยจึงให้ยุติเรื่องหรือสั่งยกโทษ ย่อมไม่เป็น “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามมาตรา ๓ เมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับแล้ว ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ เห็นว่าการลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ย่อมมีอำนาจที่จะดำเนินการต่อไปได้

กรณีที่ข้าราชการกระทำผิดวินัยก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และถูกลงโทษเงินเดือนไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ ข้าราชการผู้นั้นย่อมได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ ต่อมาภายหลังผู้บังคับบัญชาจะให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองย่อมกระทำไม่ได้ แม้ว่าการให้ออกจากราชการจะไม่ใช้โทษทางวินัยแต่ได้อาศัยเหตุสำคัญที่จะให้ออกจากราชการมาจากการกระทำผิดวินัยที่ได้รับการล้างมลทินไปแล้ว

๘.๙ บันทึก เรื่อง การตัดเงินเดือนของข้าราชการที่ถูกลงโทษตัดเงินเดือนและได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (เรื่องเสรีจที่ ๖๙/๒๕๒๗)

เมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ แล้ว ย่อมทำให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งให้ถือว่า

ผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย นับตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ เป็นต้นไป ด้วย เพราะฉะนั้น ในกรณีที่ข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัยผู้ใดได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงหมายความว่า ข้าราชการผู้นั้นได้รับการลบล้างบรรดาโทษทางวินัยตามคำสั่งของทางราชการเสียทั้งสิ้น และเมื่อเป็นเช่นนี้ แม้ว่าการลงโทษทางวินัยตามคำสั่งของทางราชการนั้นจะยังไม่เสร็จสิ้นก็ตาม ก็จะต้องถือว่าโทษตามคำสั่งนั้นเป็นอันระงับไม่อาจนำมาลงโทษข้าราชการผู้นั้นได้อีกต่อไป ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ คือ วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ โดยเหตุนี้ ในกรณีของนาง ป. ซึ่งแม้ว่าโทษที่ได้รับอยู่คือ การตัดเงินเดือนมีกำหนด ๓ เดือน นับตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๒๖ ถึงเดือน มีนาคม ๒๕๒๖ จะยังไม่เสร็จสิ้นก็ตาม แต่เมื่อนาง ป. ได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว จึงไม่อาจตัดเงินเดือนนางปรียา มาลีเวชรพงศ์ ตามคำสั่งลงโทษนั้น ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ ได้อีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๖ อันเป็นวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับนั้น คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนนาง ป. ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ จึงต้องปฏิบัติตามผลบังคับของคำสั่งนั้นด้วย ดังนั้น แม้ว่าการตัดเงินเดือนนาง ป. ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ เป็นต้นไป จะกระทำมิได้ก็ตาม แต่สำหรับในระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๖ นั้น ยังต้องคำนวณตัดเงินเดือนตามเกณฑ์ที่คำสั่งลงโทษระบุไว้ด้วย และในกรณีเช่นนี้ ไม่อาจนำการปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดเงินเดือนของผู้ถูกลงโทษทางวินัยโดยปกติ ซึ่งดำเนินการโดยการหักเงินเดือนในวันจ่ายเงินเดือนมาพิจารณาได้ เพราะการตัดเงินเดือนในกรณีนี้ได้ตัดเงินเดือนเต็มทั้งเดือน

๘.๑๐ บันทึก เรื่อง การร้องปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (ในกรณีที่ น. บ. และ ป. ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ก.ตร.จะรายงานให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์ปลดออกหรือไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยอีกได้หรือไม่ และจะได้รับการล้างมลทินหรือไม่) (เรื่องเสร็จที่ ๗๑/๒๕๒๗)

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองหรือให้ออกเพราะมีความประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มีผลใช้บังคับแล้ว ก.ตร.ก็สามารถรายงานนายกรัฐมนตรืเพื่อพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์ให้เป็นไปตามที่ถูกต้องได้ เมื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว หากเห็นด้วยกับรายงานของ ก.ตร. ก็มีอำนาจสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามข้อเสนอของ ก.ตร. ได้ และเมื่อกรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการแล้ว คำสั่งนั้นก็จะมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่มิคำสั่งเดิมและมีผลทำให้ผู้ถูกลงทัณฑ์มีสิทธิที่จะได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ด้วย

๘.๑๑ บันทึก เรื่อง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการของว่าที่ร้อยตำรวจตรีปรัชญา ศุภระกาญจน์ (เรื่องเสร็จที่ ๑๘/๒๕๒๘)

การบรรจุและแต่งตั้งพลตำรวจสำรองพิเศษ ป. ให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นว่าที่ร้อยตำรวจตรีตำรวจตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวนสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ตามคำสั่ง

กระทรวงมหาดไทยฯ และคำสั่งกรมตำรวจฯ เป็นการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวโดยถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า คำสั่งกรมตำรวจฯ ซึ่งออกตามมาก็เป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องเท่าที่เกี่ยวกับว่าที่ร้อยตำรวจตรี ป. ด้วยเช่นกัน เมื่อปรากฏความผิดพลาดขึ้นเช่นนี้ ทั้งกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจย่อมมีอำนาจที่จะออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งเดิมในส่วนที่ไม่ถูกต้องต่อไปได้ ส่วนการที่ได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ออกใช้บังคับในภายหลังนั้นไม่น่าจะมีผลไปถึงความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าวซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการล้างมลทินให้แก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยแต่อย่างใด

๘.๑๒ บันทึก เรื่อง ปัญหาตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (กรณี นาย พ. ซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการ และกลับเข้ารับราชการ แล้วเพราะได้รับการล้างมลทิน ก.ค.จะมีอำนาจพิจารณาโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนตามมาตรา ๗ (๕) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้อีกหรือไม่) (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๓/๒๕๓๒)

กรณีที่ข้าราชการครูผู้ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ใช้สิทธิขอกลับเข้ารับราชการเนื่องจากได้รับการล้างมลทินแล้ว โดยข้าราชการครูผู้นั้นมิได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษแต่อย่างใด องค์การผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการครูผู้นั้นจะมีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้นั้นตามมาตรา ๗ (๕) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ต่อไปอีกได้หรือไม่ เห็นว่า การที่คณะกรรมการข้าราชการครูจะมีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้ถูกลงโทษโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๕) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูฯ ได้เพียงใดนั้น จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป สำหรับกรณีนี้ปรากฏว่าข้าราชการครู พ. ได้ใช้สิทธิขอกลับเข้ารับราชการใหม่ เพราะได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แล้ว และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ได้มีคำสั่งบรรจุแต่งตั้งให้กลับเข้ารับราชการใหม่ก่อนวันที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งให้กลับเข้ารับราชการใหม่ และลงโทษลดขั้นเงินเดือนและถือว่าคำสั่งฉบับแรกยังมีผลใช้บังคับอยู่ และการสั่งให้กลับเข้ารับราชการใหม่เสร็จสิ้นไปก่อนที่ จะมีคำสั่งฉบับหลัง ดังนั้น ในกรณีนี้คณะกรรมการข้าราชการครูจึงไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครู พ. ต่อไปโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๕) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูฯ ได้อีก

๘.๑๓ บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (กรณี พ.ต.ท. ศ. ถูกดำเนินการทางวินัยภายหลังจากที่ ได้รับการล้างมลทินไปแล้ว) (เรื่องเสร็จที่ ๓๖๘/๒๕๓๓)

การที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้เคยมีคำสั่งให้สอบสวน พ.ต.ท. ศ. ในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจในเรื่องเกี่ยวกับการรับเงินค่าประกันตัวผู้ต้องหาจำนวนหลายรายแล้วเก็บรักษาไว้เองไม่นำส่งกองการเงินกรมตำรวจระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๗ - พ.ศ. ๒๕๑๙ และได้มีคำสั่งให้ลงทัณฑ์ พ.ต.ท. ศ. จน พ.ต.ท. ศ. ได้รับทัณฑ์ดังกล่าวเสร็จสิ้นไปแล้วนั้น พ.ต.ท. ศ. จึง เป็นบุคคลตามความหมายของคำว่า “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ และได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ ฉะนั้น ผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไป

ย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ พ.ต.ท. ศ. ในพฤติการณ์เดียวกันกับที่ได้กระทำผิดจนถูกลงทัณฑ์เสร็จสิ้นไปแล้วภายหลังจากบุคคลดังกล่าวได้รับการล้างมลทินอีกได้

๘.๑๔ บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (กรณีรายงานการดำเนินการทางวินัยจำสืบทำรวจ ก. กับพวก รวม ๕ ราย) (เรื่องเสร็จที่ ๔๖๓/๒๕๓๓)

จังหวัดอุทัยธานีได้มีคำสั่งลงโทษไล่จำสืบทำรวจ ก. ออกจากราชการ ต่อมาเมื่อมีพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แล้ว กรมตำรวจจะสั่งเปลี่ยนแปลงการลงโทษเป็นให้จำสืบทำรวจ ก. ออกจากราชการได้หรือไม่ เห็นว่า จำสืบทำรวจ ก. ถูกไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๕ และอยู่ในข่ายได้รับการล้างมลทิน ผู้บังคับบัญชาจึงไม่อาจดำเนินการตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ อีก แต่โดยที่จำสืบทำรวจ ก. ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อกรมตำรวจ สิทธิอุทธรณ์ไม่ถูกลบล้างไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทิน ดังนั้น การพิจารณาอุทธรณ์จึงต้องดำเนินการต่อไปตามบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๘.๑๕ บันทึก เรื่อง ทบทวนปัญหาตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ (กรณี นาย พ.) ซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการและกลับเข้ารับราชการแล้วเพราะได้รับการล้างมลทิน ก.ค.จะมีอำนาจพิจารณาลดโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนตามมาตรา ๗ (๕) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้หรือไม่ (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๓๓)

ประเด็นที่หนึ่ง การที่สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีได้มีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนาย พ. ซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการให้กลับเข้ารับราชการใหม่เพราะได้รับการล้างมลทิน ต่อมาคณะกรรมการข้าราชการครูได้พิจารณาทบทวนการลงโทษนาย พ. ใหม่ และมีมติให้ลงโทษจากให้ออกจากราชการเป็นลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีคำสั่งให้นาย พ. กลับเข้ารับราชการใหม่และให้ลงโทษลดขั้นเงินเดือนตามมติคณะกรรมการข้าราชการครู โดยไม่ทราบว่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีได้สั่งให้นาย พ. กลับเข้ารับราชการใหม่ เพราะเหตุได้รับการล้างมลทินแล้ว ดังนี้ นาย พ. มีสิทธิที่จะเลือกว่าจะใช้สิทธิกลับเข้ารับราชการตามคำสั่งใดได้หรือไม่ เห็นว่า นาย พ. ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แล้ว คณะกรรมการข้าราชการครูและนายกรัฐมนตรียังไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่นาย พ. ได้อีก คำสั่งของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ให้ลดโทษนาย พ. จากให้ออกจากราชการเป็นลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ซึ่งเป็นคำสั่งภายหลังจากที่นาย พ. ได้รับการล้างมลทินแล้ว จึงไม่มีผลใช้บังคับ ฉะนั้น การเลือกกลับเข้ารับราชการตามคำสั่งดังกล่าวจึงไม่อาจกระทำได้

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการข้าราชการครูจะพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ร่วมกระทำผิดวินัยกับนาย พ. ให้มีผลถึงนาย พ. ซึ่งมีได้อุทธรณ์ด้วยได้หรือไม่ เห็นว่า กฎหมายเกี่ยวกับวินัยข้าราชการมิได้มีบทบัญญัติให้การพิจารณาอุทธรณ์มีผลไปถึงผู้ถูกลงโทษทางวินัยที่มีได้อุทธรณ์ด้วย จึงต้องเทียบเคียงกับมาตรา ๒๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งปรากฏว่า ขณะที่คณะกรรมการข้าราชการครูพิจารณาอุทธรณ์และพิจารณากรณีของนาย พ. นาย พ. ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ และกลับเข้ารับราชการแล้ว นาย พ. จึงมิใช่ผู้ที่ได้รับโทษ

อยู่ในขณะที่คณะกรรมการข้าราชการครูพิจารณาอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ให้มีผลไปถึงนาย พ. จึงไม่อาจจะกระทำได้

๘.๑๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และคุณสมบัติของกรรมการตามมาตรา ๕๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (เรื่องเสรีจที่ ๑๕/๒๕๕๔)

พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มีเจตนารมณ์เพื่อให้บุคคลที่ถูกลงโทษได้มีสิทธิสมบูรณ์เช่นเดียวกับบุคคลทั้งหลายซึ่งไม่เคยรับโทษ โดยมาตรา ๕ กำหนดให้ล้างมลทินแก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยหรือมิได้กระทำผิดทางวินัย และมาตรา ๓ กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” หมายถึง ข้าราชการซึ่งถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ก. กระทำผิดวินัยขณะเป็นข้าราชการครูและถูกปลดออกจากราชการด้วยเหตุกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามคำสั่งกรมการฝึกหัดครู ที่ ๕๕๖/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑ จึงเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยที่ได้กระทำผิดวินัยก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษก่อนวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับแล้ว นาย ก. จึงได้รับการล้างมลทินโดยถือว่ามีเคยกระทำผิดวินัยและมีเคยถูกลงโทษปลดออกจากราชการมาก่อน ฉะนั้น การที่มาตรา ๕๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ห้ามมิให้บุคคลซึ่งเคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ ย่อมไม่มีผลใช้บังคับแก่นาย ก. เพราะกฎหมายได้บัญญัติรับรองผลของการล้างมลทินไว้โดยชัดแจ้งแล้ว ดังนั้น นาย ก. จึงไม่เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามนัยมาตรา ๕๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ อนึ่ง เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว จะเห็นได้ว่ามีเจตนารมณ์เพื่อคัดกรองบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการหรือผู้จัดการ ซึ่งควรเป็นบุคคลที่มีความสุจริตน่าเชื่อถือและไม่มีพฤติกรรมในทางทุจริต เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสมาชิก สหกรณ์ ดังนั้น หากกรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการหรือผู้จัดการอาจก่อให้เกิดข้อขัดข้องต่อระบบสหกรณ์ก็ควรดำเนินการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าวต่อไป

๙. การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ

ไม่มี

๑๐. เอกสารอื่น

ไม่มี

หมายเหตุ - คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ